

Stichting alvan tsarik

Secretariaat: Keurbeek 25 NL- 6914 AE HERWEN Netherlands
Bankrekening NL66 RABO 0113 8511 62

Naamloze kerstafbeelding uit een manuscript 13^e eeuw

Midden in de vierde Coronagolf en kort voor de Kerst weer een nieuwsbrief van Alvan Tsarik. Ditmaal geen ervaringsbericht van binnenuit, maar een verslag van de gebeurtenissen die speelden tijdens en na het verschijnen van Servaas' verslag in november.

Vanaf deze nieuwsbrief gaan we telkens een van onze medewerkers een beetje in de schijnwerper zetten. We beginnen met Anahit, onze nieuwe projectleider Speel-o-Theek.

Waar gaan we het over hebben?

Het mondzorgproject van Laura en Marieke
Enkele belangrijke gebeurtenissen voor ons centrum door Yester
De eerste Speel-o-Theek in Armenië
De verbouwing van het Majakowskigebouw
De training van de leerkrachten van de preschool
Het Technasium
De vrijwilligersdag
De zonnepanelen
Anahit

Heel wat dus.

Zoals gebruikelijk noemen we onze medewerkers bij naam en toenaam. Dat zijn er best veel en wil je nu even kijken over wie we het hebben, kijk dan op onze site onder "wie zijn wij".

Ik wens jullie veel leesplezier.

Het mondzorgproject

Van 24 oktober t/m 5 november waren onze tandartsen Laura en Marieke bezig met hun mondzorgproject in Gyumri en vier omliggende dorpen. Allereerst natuurlijk in ons eigen centrum, waar ze het dagelijkse poetsen observeerden en hun bevindingen met de leerkrachten deelden. Zoals Laura het zei: "Perfect is het nog niet, maar goed dat ze begonnen zijn." Al doende kunnen ze meer nadruk op de juiste poetstechniek leggen en het zal helpen dat zuster Armine gaat assisteren bij het ochtendpoetsen. De kinderen komen niet allemaal tegelijk binnen en dan zijn een paar ogen extra wel heel handig. Het middagpoetsen gaat dan gezamenlijk. Projectleider Yester heeft al een tandenpoetslied bedacht dat hierbij gezongen zal gaan worden. In een cultuur waar het gebruik van suiker zo algemeen voorkomt op haast elk moment van de dag, is langzame mentaliteitsverandering een zaak van geduld.

Laura en Marieke hebben ook viermaal een kinderopvang in dorpen in de omgeving bezocht: Artik, Haykavan, Voskehask en Dzithankov. Ze hebben daarvoor een programma opgezet waarbij leerkrachten een theoretische achtergrond krijgen en kinderen aan de hand van een reusachtige kaak met tanden en een tandenborstel kunnen leren hoe ze moeten poetsen.

Met een gespecialiseerde advocaat hebben ze in Yerevan gesproken over een mogelijke uitbreiding van preventie naar behandeling in ons centrum.

Voor een uitgebreid verslag van dit project op de website onder [Nieuwsbrieven/Verslag Mondzorgproject](#)

International Volunteers' Day

December 5 is International Volunteer Day. There are up to 15 volunteers in the center. Young and talented people from the high schools, universities, colleagues with different professions and capacities are involved in almost all activities of the center. Many trainings and workshops are organized during whole year to raise the capacities of our volunteers. They have formed a good team full of innovative ideas and initiations. To encourage them on their special day a pleasant surprise for the volunteers of the center was organized. The director of the center Lilit Gyunashyan congratulated volunteers, wished them new achievements and gave nice Christmas gifts.

Dancing group new achievements

November was very important and fruitful month for “Alvan tsaghik social-educational center” NGO’s dancing group. Our students participated in republic festival “Golden autumn”. Many dancing groups from almost all regions of Armenia were participating in the festival. The performance of our students was highly appreciated; it aroused great excitement in the audience. The dance group of our center won the festival cup, which will give the group the opportunity to perform in other competitions and festivals.

Cooperation with The Embassy of The Netherlands to Armenia

Since June 2021 “Alvan tsaghik social-educational center” NGO is implementing two projects with the support of The Embassy of The Netherlands to Armenia. “Equal opportunities for working mothers” project aimed to raise the awareness on the working mother’s rights and opportunities’ issues in Armenia. A package of suggestions on legislative changes was prepared by the project team. It was presented to the state bodies, other organizations and individuals who will help to make these suggestions reality. On December 2 the final presentation of the project took place in Gyumri Youth Palace. The Ambassador of The Netherlands to Armenia Mr. Nico Schermers participated in the presentation. He emphasized the importance of the initiative and hoped that the project team will work together to bring about positive changes. Representatives from Shirak Marzpetaran, Gyumri Municipality, and other NGO’s were also participating. Everybody shared the importance if the project objectives.

The goal of the “Learning the alphabet of law” project is to raise the awareness about children’s rights. 5 films were made within the project activities. They introduce the main important children rights. On December 5 The Embassy of The Netherlands to Armenia organized a special event due to the international human rights day. At the beginning of the event one of our films was presented. The lawyer of the project Narine Solomonyan made a short speech about the main goal of the project.

De eerste Speel-o-Theek van Armenië

In de afgelopen 16 jaar hebben wij veel spullen naar Armenië gebracht. Al met al zo'n 18 zeecontainers vol zaken als kleding en meubilair (in de eerste jaren vooral voor weeshuis Zatik in Yerevan), boeken en inrichtingsmateriaal voor de bibliotheek in Gyumri (nu de mooiste van het land) en daarna vooral veel schoolmeubilair en educatief materiaal voor de scholen in de omliggende dorpen van Gyumri. We hebben eindeloos veel weggegeven maar stiekem ook wel aan onszelf gedacht. Een deel van de inhoud hebben we altijd gereserveerd voor een mogelijk eigen centrum in de toekomst. Dat staat er ondertussen 3 jaar en onze kleuterklassen zijn prima ingericht. Doel bereikt dus.

Nu blijkt dat we eigenlijk nog best veel materiaal achter de hand hebben, materiaal dat nog niet eens allemaal is uitgepakt. Soms hebben dingen tijd nodig om een prima idee mogelijk te maken. Al even was het namelijk de vraag wat we met het huis gingen doen dat achter op het terrein staat naast de alfabetmuur en het amfitheater. Het huisje waar een oude dame in woonde toen wij het terrein kochten, heette altijd al "Oma's huisje", maar nu is de officiële naam ook "Tati Tun" geworden, Oma's Huisje op zijn Gyumri's dus. Het is ook de naam van een project waarbij wij (groot)ouders met hun (klein)kinderen uitnodigen in onze tuin om er lekker te zitten met een kop koffie terwijl de kinderen hun gang kunnen gaan op het klimkasteel of in de tuin met de bomen (The Garden of Secrets). Wij hebben spullen genoeg, fietsjes, kruiwagens, spelletjes, puzzels, noem maar op. Het heeft al een beetje gewerkt afgelopen jaar, maar door onze verbouwingsplannen nu is het pas volgend jaar helemaal klaar.

Een deel van Tati Tun hebben Gagik en Vahram al ingericht. Er is een toilet gebouwd voor de bezoekers van Tati Tun en de ruimte is netjes gestuukt en voorzien van schappen waarop speelgoed kan worden uitgesteld. Want dat zijn we van plan: mensen moeten gebruik kunnen maken van al die schatten die we naar Gyumri hebben gebracht en dat doen we het best door er een Speel-o-Theek van te maken. We hebben daarvoor zelfs een nieuw woord in het Armeens geïntroduceerd: "khaghadaran".

Projectleider wordt Anahit. Ze heeft een businessplan gemaakt en dat aan de staf en onze vrijwilligers gepresenteerd. Zij bespreekt daarin hoe ze alles administratief wil bijhouden, schoonhouden of repareren en hoe er daardoor voor haarzelf een klein inkomen overblijft. Met Maria samen heeft zij alle speelspullen die in de rest van Tati Tun lagen opgeslagen, schoongemaakt en gesorteerd. De kasten in het hoofdgebouw worden nu stelselmatig leeggemaakt en het speelgoed naar Tati Tun gebracht.

(Groot)ouders kunnen na hun bezoek aan Tati Tun spullen meenemen als een spel nog niet klaar is, andere scholen zijn welkom om een voor een bepaalde tijd educatief materiaal te lenen en onze eigen leerkrachten halen voor speciale projecten spullen waarvoor er gedurende het jaar in hun klas geen ruimte is.

In de volgende nieuwsbrief laten we uitgebreid foto's zien.

De verbouwing van het Majakowskigebouw

Julia, je roze trap is niet meer! Gagik en Vahram hebben jouw stoere laswerk van mei 2019 (met moeite) uit elkaar gehaald en afgebroken. Wel met een reden: de trap wordt eindelijk inpandig. Al langer hadden we het probleem dat de beide ruimtes beneden in de winter nauwelijks gebruikt konden worden. Bij de winterse kou is het haast ondoenlijk om de leerlingen voor een les aan en uit te kleden voor een paar meter lopen over straat. We hebben al eens een Technasiumproject op het Candea College daaraan gewijd.

Er kwam iets bij. Tijdens de eerste Coronagolf hebben veel ouders hun kind aangemeld voor een plaats in onze preschool en bij een maximale bezetting moesten we vaak kinderen op een wachtlijst zetten. In de zomer is Cor van den Bogaard namens onze grote donateur Het Bosje komen kijken en we hebben overlegd hoe we een aantal zaken tegelijk konden oplossen. Het Bosje heeft ons €40.000 toegezegd om het Majakowskigebouw zodanig te verbouwen, dat er een inpandige trap, een vierde klaslokaal en een muzieklokaal kunnen worden gerealiseerd.

Gagik en Vahram hebben het stevig aangepakt. Via hun goede contacten met de architect van het gemeentehuis en mensen van de “Seismic Agency” (voor adviezen over aardbevingsveiligheid) wisten we al snel hoe er gebouwd moest worden. Ze zijn heel goed op de hoogte van de wispelturige markt voor bouwmaterialen en hebben op het juiste moment ingekocht. Overal ter wereld zijn materialen schaars, maar zeker in Armenië hebben we te maken met een lastige situatie. Alles moet worden geïmporteerd en door de vele vluchtelingen uit Nagorno-Karabach is de vraag naar bouw materiaal groot.

Bij de inval van winter nu begin december liggen de fundamenteën er en de eerste muren verrijzen.

De training van de leerkrachten van de preschool

Van Karin Kriehn had René huiswerk meegekregen om met de leerkrachten van de preschool te bespreken. We vonden dat we een aantal dingen die naar ons idee wezenlijk zijn voor “Je bent zelf verantwoordelijk voor je eigen leerproces” te weinig terugzagen in de lessen en in de lokalen. We liepen tegen typische zaken als “Hoe stel je vragen, zonder bang te zijn als niet capabel te worden gezien” en “We hebben het al zo vaak uitgelegd, waarom zien we dat niet terug?” De functioneringsgesprekken die Servaas tijdens zijn verblijf heeft gevoerd, hebben hun nut wel bewezen. René heeft met de leerkrachten nog eens de leerdoelen bekeken en gevraagd waar je die in een uitgewerkt lesthema als “Prinsen en prinsessen” kunt terugvinden. De dag erop stonden er in elk lokaal grote kastelen, er waren zelfgemaakte zwaarden waarmee je kunt tellen of kunt aangeven “groter/kleiner” en kwamen er verhalen los hoe geweldig de kinderen het thema oppakten. Voor de volgende training in maart, live of online, gaan de leerkrachten aan ons uitleggen hoe ze de planborden en keuzeborden willen inrichten, waarmee de leerlingen hun twee “moet-opdrachten per week” kunnen inplannen in de zelfstandige werktijd.

Heel verhelderend waren ook een aantal video's van een kleuterklas in de Betuwe. Juf Eveline laat daar bijvoorbeeld een hoek zien waarin kinderen een koffiecafé spelen. Een andere video laat zien hoe kinderen elkaar beoordelen op vooraf vastgestelde succescriteria. Met name deze beide video's maakten grote indruk en gaven gelegenheid om dingen na te vragen.

Het Technasium

In de zomer bleek dat een drietal mensen het opleidingstraject Basis O&O (Technasium dus) met René samen wilden doen. Anahit, lerares Engels in de American Corner in Gyumri, Khachik, baas van de modelvliegtuigbouwclub in het centrum van de stad (zie zomernieuwsbrief) en Christina, lerares o.a. wiskunde, natuurkunde en ICT, ook werkzaam in Armath, een buitenschoolse activiteit gericht op extra wiskunde en programmeren.

Opnieuw bleek hoe ver eigenlijk de Technasium-manier van denken af staat van de Armeense realiteit. Het kostte Khachik en Anahit telkens een uur om een “echte” opdracht te formuleren, die alle kenmerken van een Technasiumopdracht laat zien. Met name het feit dat de leerlingen “in the lead” zijn en de leraar/coach deels op zijn handen moet gaan zitten en het moet laten gebeuren, past niet in hun gedachtewereld. Stapje voor stapje komen we dichterbij, maar dit hebben wij duidelijk onderschat. Met Christina is het nog een ander verhaal. Is Anahit nog vrijgezel en Khachik getrouwd, beiden hebben tijd en gelegenheid om er iets mogelijk interessants naast te doen. Voor Christina ligt dat heel anders. Als moeder en huisvrouw met een paar kleinere slecht betaalde onderwijsbanen op

verschillende plekken moest ze keuzes maken. Een opleiding volgen zonder zeker te weten dat die investering haar later ook een beter betaalde baan oplevert, was een stap te ver en ze haakte af.

Stappen vooruit zijn er ook.

Allereerst een klein stapje. We werden uitgenodigd om op School Nr. 1 bij de directrice een voordracht te geven over Technasium. René had een PowerPoint voorbereid, toegespitst op een directeur. Bleek dat er een klas van 20 meiden klaar zat om ernaar te luisteren. Helemaal geslaagd leek het niet, zeker toen de directrice wat zurig opmerkte, dat ze al zo'n soort project draaiden, nadat enkele leerlingen op een idee waren gekomen en dat de docenten dat idee verder prima hadden uitgewerkt en georganiseerd. De boodschap was niet helemaal overgekomen blijkbaar. Een dag daarna liet ze weten, toch wel degelijk belangstelling te hebben om door te gaan. Duidelijk is niet in hoeverre ze daar ook een financiële investering van onze kant voor verwacht, waar wij natuurlijk niet voor voelen.

Beter liep een gesprek met Astghik Hovsepyan. Zij is de directeur van de Magnonfabriek, die in het Sovjetverleden onderdelen leverde voor o.a. onderzeeërs en ruimtestations. Tegenwoordig maken ze heel succesvol speeltoestellen voor buitenspeelplaatsen. De glijbaan voor ons klimkasteel in de tuin was een geschenk van hun kant. Astghik was afgelopen zomer aanwezig bij de eerste Technasiumpresentatie in ons centrum en sinds die tijd is ze zeer enthousiast over het concept. Wij bespraken nogmaals de stappen en daaruit maakten we een helder schema, dat Yester vervolgens ook grafisch zeer aansprekend uitwerkte.

Astghik is niet zomaar iemand en als zij schooldirecteuren uitnodigt maakt dat wel indruk. Op de laatste donderdagochtend van mijn verblijf zaten wij in ons centrum met Astghik en vier schooldirecteuren, die zeer kritisch en open naar onze presentatie luisterden. Kritische vragen waren er genoeg. "Waarom zouden leerlingen voor iemand gaan werken, zonder daar zelf financieel beter van te worden?", "Hoe motiveer ik leerlingen voor zo'n project? Ze hebben al zoveel bijles!" en "Waar blijft het competitie-element, staat er een prijs op?". Zeker die laatste was een eyeopener voor ons over een diepgeworteld Armeens verwachtingspatroon, waar we serieus over moeten nadenken. Uiteindelijk gaf de oudste van de vier directeuren aan, dat er misschien wel 1000 redenen waren te bedenken om het niet te doen, maar dat je dan een unieke kans zou missen om een stap vooruit te maken. Wij kwamen overeen dat we in het volgende voorjaar een project gaan starten waarbij Astghik de opdrachtgever wordt voor de opdracht: "Ontwerp een buitenspeeltoestel voor gehandicapte kinderen".

In de tussentijd moeten wij de officiële weg gaan bewandelen om de licentie te krijgen die nodig is om scholen te mogen betreden met een onderwijsprogramma. Je krijgt dan te maken met ministeries en ambtenaren, die allemaal hun eigen belangen hebben. Uit vorige ervaringen lijkt dat een behoorlijke klus te worden. Wij moeten in een bepaald format een uitgebreide beschrijving geven van wat we wanneer willen gaan doen. Maar we moeten vooral de kortste weg vinden naar die mensen die ons er doorheen willen loodsen zonder allerlei eigen voordeeltjes te verlangen. Op dit moment wordt het document "Onderwijsfilosofie van het Technasium op hoofdlijnen" van Stichting Technasium naar het Armeens vertaald. Met dit stuk in de hand zal het naar verwachting makkelijker worden om op de juiste plekken binnen te komen.

De vrijwilligersdag op 13 november

De NGO heeft zo'n 15 jonge vrijwilligers, die vooral in hun vakanties voor ons centrum actief zijn. Denk aan zomerkampen bijvoorbeeld, of aan Engelse les of handwerken bij huiswerkbegeleiding. Deze vrijwilligers hebben een contract ondertekend en de leiding van de NGO biedt hen in ruil onder andere cursussen, die helpen bij hun beroepsopleiding. Deze zaterdag was er een trainster op het gebied van communicatie. Een volle twee uur zijn ze theoretisch en praktisch bezig geweest. Na afloop van zo'n training/cursus ontvangen ze een mooi certificaat met daarop de gegevens van deze training. Prima voor hun CV.

Na de lunch gaf Anahit een presentatie over haar Speel-o-Theek, die met applaus werd ontvangen. De middag werd gevuld met vertalen van flink wat van de vele Nederlandstalige kinderboeken die er in ons centrum zijn. Jawel, onze vrijwilligers vertalen van het Nederlands naar het Armeens, allemaal! Met behulp van Google Translate kunnen ze prima begrijpen waarom het in de kinderboeken gaat en maken van sommige onzinvertalingen een lopend verhaal, dat ze in het Armeens opschrijven. Dit wordt later elektronisch verwerkt en naast de Nederlandse tekst in de boekjes geplakt. De vrijwilligers gaven aan dat ze het een prima activiteit vonden en ze komen er graag nog eens voor terug.

De zonnepanelen en de verwarming

In de afgelopen jaren hadden wij een grote sponsor in de persoon van mevrouw Thea Beunk. Zij zorgde ervoor dat de gasrekening voldaan kon worden en de kinderen (en de staf) er redelijk warm bijzaten in de winter. Thea is in januari van dit jaar overleden en kan voor een warm centrum niet meer zorgen. Gelukkig hebben wij zonnepanelen kunnen aanschaffen, die in ieder geval voorlopig via elektrische kacheltjes voor een beetje warmte kunnen zorgen. Nu de winter echt begint zal dat zeker niet voldoende zijn. Bovendien blijken onze elektriciteitszekeringen de extra vraag maar moeilijk aan te kunnen. We hebben in de zomer behoorlijk stroom opgespaard, maar onze slimme meter is in november al een keer doorgebrand. Wij moeten in extra leidingen gaan investeren en tegelijk onze capaciteit aan zonnepanelen van 5KW naar 10 KW brengen. Wij herinneren jullie er nog maar eens aan dat wij een CO₂-compensatiefonds hebben, waarin onze lezers hun CO₂-voetafdruk door autorijden of vliegen kunnen compenseren.

Elektrische bijzetkacheltjes zijn niet voldoende en we zoeken naar andere manieren van verwarming dan gasverwarming of deze kacheltjes. Op het Candea College loopt een Technasiumexperiment met VWO5-leerlingen die kijken naar infraroodpanelen in een klaslokaal en wij zijn zeer geïnteresseerd in de resultaten. Astghik ook, zij denkt eraan om haar huis op deze manier te gaan verwarmen, of om ervan gebruik te maken in haar fabriek. Dit zou een mooie samenwerking kunnen opleveren van Candea-leerlingen met een buitenlandse ondernemer en wie weet gaan wij daarvan mee profiteren. VWO3-leerlingen hebben van Lilit de opdracht gekregen om te onderzoeken hoe we Arushaks klaslokaal op een efficiënte en gestylde manier elektrisch kunnen verwarmen.

Anahit

Als oude vriendin van onze directrice Lilit is Anahit altijd al veel in ons centrum geweest. Zij is 43, komt net als Lilit uit het grootste dorp van Armenië Azatan (net als Yester trouwens, en René is ereburger van Azatan). Gagik, onze muzikleraar en bouwleider, heeft als inwoner van Gyumri niets met de Azatanci en herinnert zich de tijd dat de bewoners van Azatan auto's en bussen op weg naar Yerevan met stenen bekogelden. Azatanci werden in Sovjettijden DDR genoemd, Oost-Duitsers dus.

Om het netjes te zeggen kun je stellen dat Anahit het niet makkelijk heeft gehad in haar leven. Ze heeft maar een derde longcapaciteit en was als kind vaak ziek. Op de leeftijd dat de meeste jonge vrouwen trouwen, vond ze geen partner en trouwde pas veel later een oudere weduwnaar. Met hem woont ze in een “domiek”, een krot. Ze hebben geen stromend water, maar moeten wel de demente vader van haar echtgenoot verzorgen, die bij hen inwoont. De potkachel is een echte allesbrander, als het tamelijk dure hout verstookt is, kunnen er nog altijd autobanden in... Als invalide krijgt ze een pensioentje van €33 per maand. Lilit geeft haar vaak het geld voor de bus (€0,30) als ze naar ons centrum komt om wat te helpen. Ze schaamt zich voor haar armoede en pas afgelopen november heeft ze na zoveel jaar Lilit, Maria en René bij haar thuis uitgenodigd. Wij alle drie zijn wel wat gewend als het om armoede gaat, maar dit was voor ons echt een schok. Humor hebben ze wel: “Door onze ijskoude slaapruijnte blijven we altijd vers...”

Het besluit om Anahit projectleider te maken voor de Speel-o-Theek heeft ermee te maken dat Lilit, Servaas en René denken dat ze kan groeien als ze een kans krijgt om echt iets aan te pakken. Het was hartverwarmend om haar te zien staan toen ze haar businessplan presenteerde. Ze probeert vroeger in het centrum te zijn om de spullen uit te zoeken en in een stil moment pakte ze haar mobiel om bezig te gaan met het vertalen van kinderboeken. Wij hebben er vertrouwen in.

Tot slot: Wij nodigen jullie van harte uit om nog eens onze website te bezoeken. Je vindt er informatie over wie we zijn en wat we doen.

www.alvantsarik.org